

АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТОРГІВЛІ ЗЕРНОВИМИ КУЛЬТУРАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Актуальність проблеми торгівлі зерновими культурами сільськогосподарських підприємств в Україні визначається їхньою ключовою роллю у галузі сільського господарства та економіці країни загалом. Україна відома як один з провідних світових виробників та експортерів зернових культур, і стабільність цього сектору є критичною для забезпечення продовольчої безпеки та економічного розвитку.

До початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну більшість зернових культур транспортувалися за допомогою морських шляхів. Так близько 90% сільськогосподарської продукції відправлялося із Чорноморських портів. Але з поступовою окупацією південної частини України та мінуттям морських шляхів, даний вид транспортування став неможливим а з часом лише частково доступним. Єдиною альтернативою для підприємств став залізничний та автомобільний транспорт, який прямував до прикордонних країн на Заході. Додатково до цього Єврокомісія зняла всі мита та заборони з нашого експорту починаючи з червня 2022 року.

Однак це рішення не дозволяє перевозити такі великі обсяги вантажів, як раніше. Головними причинами цього є: по-перше, набагато нижча пропускна спроможність залізничного транспорту (один потяг в середньому перевозить 1/10 зерна, яку може транспортувати судно); по-друге, надмірна завантаженість залізничного транспорту з лютого 2022 р. (евакуація населення, перевезення гуманітарних вантажів); по-третє, різна ширина залізничних колій у ЄС та в Україні, що суттєво ускладнює транспортування [1]. Наступною перешкодою для наших підприємств стали заборони Польщі, Словаччини та Угорщини на продаж деяких рослинних товарів з України на їхніх територіях. Ці обмеження створюють серйозні труднощі для українських підприємств, оскільки вони втрачають доступ до важливих ринків збуту та мають обмежені можливості для реалізації своєї продукції.

Всі вище зазначені проблеми із транспортуванням, призвели до загострення ситуації із зберігання зернових культур. Вона полягає в тому, що на території України немає зернохосвищ в достатній кількості. Затримки або відмови в експорті зернових культур за кордон призводять до їхнього псування та, відповідно, великих фінансових втрат [1].

Саме так більшість сільськогосподарських підприємств опинилися на межі фінансової кризи і не можуть своєчасно погасити свої зобов'язання перед кредиторами, що у свою чергу загрожує банкрутством. Тому, щоб залишатися на ринку в умовах політичної нестабільності, великих економічних спадів, значної конкуренції та регуляторних змін, необхідно мати спеціалізовані системи для виявлення та подолання фінансових криз на ранній стадії [2].

Таким чином, розвиток фінансової стійкості, системи управління фінансами на сільськогосподарських підприємствах та пошук логістичних можливостей є ключовими аспектами для подолання викликів у торгівлі зерновими культурами під час війни та сприяє їхньому стабільному постачанню на ринок, що впливає на продовольчу безпеку країни.

Перелік посилань:

1. Патицька Х.О. Проблеми розвитку сільського господарства в умовах війни в Україні: порушення ланцюгів створення доданої вартості та системи логістики. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. – 2023. – С. 205.
2. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Система виявлення та подолання фінансової кризи в умовах сільськогосподарських підприємств: механізм впровадження та реалізації. Ефективна економіка. – 2022. – № 5.